

Suggesties voor bezoekers aan het Nationale Park Coto de Doñana

Wim Loode

Wie voor de eerste keer in Zuid-Spanje de deltamoerassen van de Guadalquivir wil bezoeken, komt bedrogen uit. Vooraf schrijven aan het 'Estación Biologica' in Sevilla, zoals in elke gids over het gebied wordt aanbevolen, levert vrijwel zeker geen antwoord op. Het begeerde verblijf in het reservaat, waar het Palacio de Doñana gasten kan herbergen, is onbereikbaar. Men komt er alleen in via goede relaties en een goed omschreven doel voor een wetenschappelijk onderzoek.

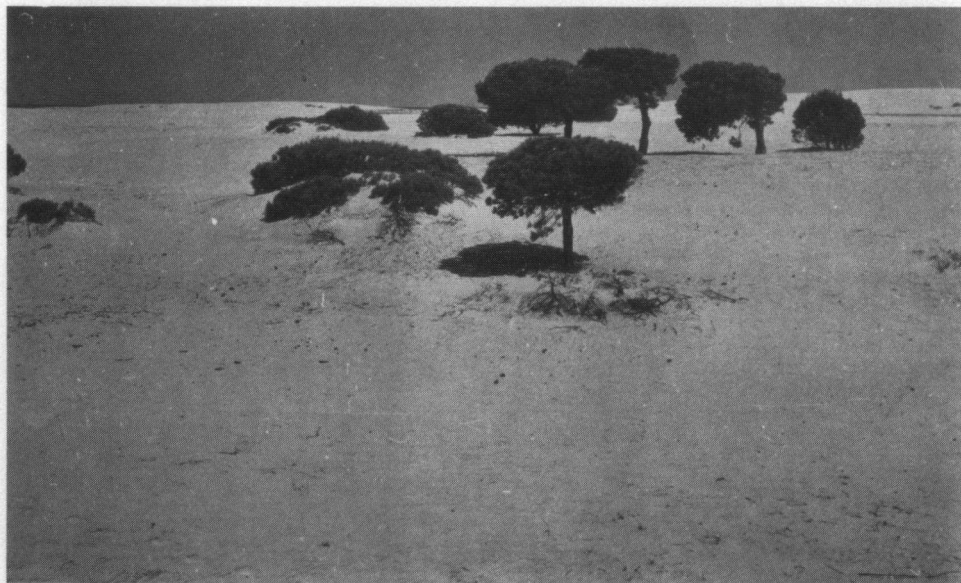
Wel is ter plaatse een rondrit te reserveren met een Landrover of een terreinbus (maximaal 56 personen per keer!). De meeste vogelaars zullen dit lot liever niet willen delen met gewone toeristen, die gauwer tevreden zijn. De rit is overigens wat de afstand betreft, wel z'n geld waard: Men gaat 30 km over het strand en rijdt totaal 80 km! Gelukkig blijken er ook andere mogelijkheden te zijn om buiten het park vrijwel alle vogelsoorten te zien te krijgen die er voorkomen.

Dit artikel wil de excursiemogelijkheden buiten het afgesloten (en goed bewaakte!) reservaat aangeven. Over de ornithologische mogelijkheden zelf is op andere plaatsen al veel geschreven, onder andere in 'Het Vogeljaar'. In de literatuurlijst zijn ook nog andere publicaties opgenomen. Samen geven ze een goed beeld van de avifauna, de vegetatie, de ontstaansgeschiedenis en de verwerving door natuurbeschermingsinstanties van dit vermaarde natuurgebied. Hier zij nog slechts vermeld dat het Nationale Park Coto de Doñana zo groot is als onze Noordoostpolder (48.000 ha) en dat er nog een bufferzone van 30.000 ha omheen ligt.

Het plaatsje El Rocio is een goed uitgangspunt voor excursies. Er zijn geschikte mogelijkheden om er te overnachten. Ik heb goede

ervaringen met 'Fonda Cristina', een eenvoudig, maar goed hotel, waar men in de vroege ochtend de vogels kan horen in de natte graslanden langs het riviertje de Arroyo de la Rocina. Heel geschikt is ook een kamer (voor 600 pts.) bij een Engels echtpaar (Engels ontbijt!)* Hij geeft graag het laatste nieuws over de vogels.

Allereerst de officiële excursiemogelijkheden. Icona, de Spaanse staatsnatuurbeschermingsorganisatie, onderdeel van het ministerie van Landbouw, biedt langs de weg van El Rocio naar Matelascañas aan de kust, op twee plaatsen mogelijkheden voor korte excursies. Op twee kilometer van El Rocio af, rechts van de weg bij het 'Centro de Información Las Rocinas' kan men een door paaltjes

Duinlandschap met Parasoldennen langs de zeekust van de Coto Doñana, mei 1951.

Foto: Jan P. Strijbos.

aangegeven wandeling maken van 2½ km door dennenbos, een gebied met de struiken-begroeiing van *Halimium* en langs rietmoerassen van de Arroyo de la Rocina. Op verscheidene plaatsen staan er waarnemingshutten. Een andere mogelijkheid is bij El Acebuche, het bezoekerscentrum op drie km van Matelasmañas. Een wandeling langs de schuilhutten kan hier goede waarnemingen opleveren. Gegarandeerd ziet men daar het Purperhoen.

Bovendien is hier de breed opgezette tentoonstelling over natte ecosystemen op de wereld de moeite waard. Er zijn ook goede folders verkrijgbaar over het gebied. Voor wie Spaans kan lezen is het boekje 'Guía de los Espacios Naturales de España' het aanschaffen waard. Hierin staat de beste beschrijving van de Coto de Doñana en ook de bedreigingen worden beschreven. Deze zijn nog wezenlijk aanwezig, zoals het dalen van de waterspiegel, insecticiden en het te gemakkelijk toestaan van cultuurtechnische ingrepen in het buffergebied.

Buiten deze officiële mogelijkheden biedt de bufferzone overal gelegenheid tot vogelstudie.

In de eerste plaats is de tocht naar Palacio del Rey aan te bevelen. Dit is een jachtverblijf dat in het verleden door Spaanse koningen werd gebruikt, ca. tien km ten oosten van El Rocio. In El Rocio is het begin van de route nogal moeilijk te vinden, maar vragen helpt. De zandweg, die met een gewone auto toch wel te berijden is, voert langs het reservaat door dennenbossen (met Blauwe Eksters) en langs marismas (zoutmoerassen) naar het Palacio, waar zich onder andere boomnesten van Ooievaars bevinden. In deze omgeving nestelt ook een paar Keizerarenden. Een variant op deze tocht is om halverwege het Palacio, bij een splitsing met hoge *Eucalyptus*-

Het typische landschap in het nationale park.
Foto: Jan P. Strijbos.

men, naar rechts te gaan. Deze route voert langs uitgestrekte marismas (zoutmoerassen) en drogere, onbeboste gebieden. Hier kunnen veel stootvogels, moerasvogels en zandhoenders worden waargenomen.

Door de weg naar Moguer te nemen, zijn er mogelijkheden om het hogere drogere deel te bereiken. Het is de laatste weg in El Rocio die voor de brug naar het westen gaat. Het is ook een zandweg die langs droge en vochtige bossen en uitgestrekte landerijen voert. Er bestaat hier een kans op het waarnemen van Kleine Trappen.

Het kustgebied met hoge mobiele duinen is ten westen van Matelasmañas, waar het verpest is door verschrikkelijke bouwsels voor badgasten, nog redelijk intact. Daar bevinden zich ook enkele kampeerterreinen.

Meer initiatief eist het om aan de andere kant van de Guadalquivir te komen. Daar, ten noorden van Sanlúcar de Barrameda ligt het gebied Bonanza, waar Jan P. Strijbos in 1957 zo enthousiast de Slangenarend heeft beschreven. Wij zijn dan al aangeland bij de verdere excursiegebieden in Zuid-Spanje, die goed beschreven zijn in Shepherd.

Wie nu naar Spanje wil, kan op de hoogte zijn!

■ Wim Loode, Kievitlaan 31, 3738 EP Maartensdijk, 03461 - 1940.

LITTERATUUR:

Duffey, E. (1958): Natuurparken en reservaten in Europa. Amsterdam.

Firestone-kaart: 1 : 200.000 (T-30 Costa de la Luz).

Guía de los Espacios Naturales de España (1985): Parques Nacionales y otros Espacios de Interés. Madrid.

Mörzer Bruyns, M.F. (1959): De Coto Donaña en de Marismas van de Guadalquivir — een bedreigd gebied. Natuur en Landschap 13 : 50-58.

Rooth, J. (1963): Herfstindrukken uit twee Delta's. Het Vogeljaar 11 (1) : 39-42.

Shepherd, M. (z.j.): Let's Look at South West Spain. An 'Ornitholidays' Guide. Verkrijgbaar bij de Bird Bookshop van de Scottish Ornithologist Club, 21 Regent Terrace, Edinburgh EH7 5BT. Die stuurt ook een prachtige catalogus met praktische vogellitteratuur 'all over the world'.

Strijbos, J.P. (1957): Oog in oog met de Slangenarend. Het Vogeljaar 5 (1) : 41-43.

Voous, K.H. (1968): Als los Hinojos niet gered worden, zijn de Marismas niet veilig. Het Vogeljaar 16 : 561-562.

Vries, P.G. de (1962): Recente ontwikkelingen in de deltagebieden van Río Guadalquivir in Zuid-Spanje. Natuur en Landschap 16 : 247-255.

Vries, P.G. de (1964): Een ornithologische verkenningstreks naar de Marismas de Hinojos. Het Vogeljaar 12 : 341-349.

Vries, P.G. de (1967): Las Nuevas, uniek reservaat in Zuid-Spanje. Het Vogeljaar 15 : 343-348.

Waycott, A. (1958): Nationale parken in West-Europa. Haarlem.

* adres: Ed Mackrill, Los Ansares 104, El Rocio, Huelva, Spanje.